

Energieprestatiegarantie

Kennissessie september 2019

Programma

- 16.00 uur : Stand van zaken Sertum
- 16:15 - 17:15 uur : Wettelijk kader en BENG rekenregels door Marnix Ottens (Spacewell)
- 17:15 - 18:00 uur : Pauze
- 18:00 - 18:45 uur : Marktconcepten door Jordain Martens (Develop Inc.)
- 18:45 - 19:45 uur : Casus woonlasten
  - nieuwbouw woningbouw – bestaande bouwCasus utiliteitsbouw
  - energieprestatiegarantie bestaande bouw
- 19:45 - 20:00 uur : Conclusie en afsluiting

Nieuws

Onderwijs vastgoedbeheer ver achter op praktijk: 'Wij willen duidelijkheid in wir-war diploma's'

bouwbreed 182

9:53

Meer over vastgoedbeheer

Onderwijs vastgoedbeheer ver achter op praktijk: 'Wij willen duidelijkheid in wir-war diploma's' 9:53

Jeroen Dijsselbloem (OVV): 'Het AZ-publiek heeft zeer forse risico's gelopen' 20 aug

Gele hesjes bezorgen Vastned 'dipje' in Parijs 1 aug

Philips zoekt nieuwe bestemming voor Evoluon 5 okt 2017

Bouwpensioenfonds belegt steeds groener 5 jul 2017

Meer dan kwart van Nederlandse kantoren staat nog leeg 17 feb 2017

Beschikbaar vanaf
3 oktober a.s.:

MAATLAT VOOR
ONDERHOUDS
KUNDIGEN

Jubileum

sertum

sertum
INSTITUUT
ONDERHOUDSKUNDIGEN
VASTGOED

Symposium 3 oktober 2019

Professioneel opdrachtgeverschap in vastgoedonderhoud

De Woonindustrie
Nieuwegein
Donderdag 3 oktober
Van 9:00 tot 12:30

donderdagochtend 3 oktober 2019
9:00 – 12:30 uur De Woonindustrie Symphonielaan 1 Nieuwegein

Introducée?
Mail ons

De ontwikkeling van opdrachtgeverschap in de sociale sector

9:30 - 10:10 uur
Jeroen Mennink Directeur onderhoud en ontwikkeling Vestia

De vertaling van behoefte naar vraagstelling

10:15 - 10:55 uur
Garry Whirrick Contract-manager gemeente Eindhoven
Jaap Strating Consultant inkoop

Invulling van de vraagstelling op basis van de behoefte

11:10 - 11:50 uur
Jack Koch Directeur Ballast Nedam Zuid

Presentatie MAATLAT voor onderhoudskundigen

11:55 - 12:15 uur
Bob de Jong Voorzitter Sertum

Professioneel opdrachtgeverschap in vastgoedonderhoud

De Woonindustrie
Nieuwegein
Donderdag 3 oktober
Van 9:00 tot 12:30

donderdagochtend 3 oktober 2019
9:00 – 12:30 uur De Woonindustrie Symphonielaan 1 Nieuwegein

Introducée?
Mail ons

Aansluitend
nadere informatie
over de MAATLAT
Van 13:30 tot 14:30

De ontwikkeling van opdrachtgeverschap in de sociale sector

9:30 - 10:10 uur
Jeroen Mennink Directeur onderhoud en ontwikkeling Vestia

De vertaling van behoefte naar vraagstelling

10:15 - 10:55 uur
Garry Whitrick Contract-manager gemeente Eindhoven
Jaap Strating Consultant inkoop

Invulling van de vraagstelling op basis van de behoefte

11:10 - 11:50 uur
Jack Koch Directeur Ballast Nedam Zuid

Presentatie MAATLAT voor onderhoudskundigen

11:55 - 12:15 uur
Bob de Jong Voorzitter Sertum

Professioneel opdrachtgeverschap in vastgoedonderhoud

De Woonindustrie
Nieuwegein
Donderdag 3 oktober
Van 9:00 tot 12:30

donderdagochtend 3 oktober 2019
9:00 – 12:30 uur De Woonindustrie Symphonielaan 1 Nieuwegein

Inschrijven via de
Sertum site

Aansluitend
nadere informatie
over de MAATLAT
Van 13:30 tot 14:30

BUILDING

EVENT

Tot 18:30

sertum
INSTITUUT
ONDERHOUDSKUNDIGEN
VASTGOED

De ontwikkeling van opdrachtgeverschap in de sociale sector

9:30 - 10:10 uur

Jeroen Mennink Directeur onderhoud en ontwikkeling Vestia

De vertaling van behoefte naar vraagstelling

10:15 - 10:55 uur

Garry Whitrick Contract-manager gemeente Eindhoven
Jaap Strating Consultant inkoop

Invulling van de vraagstelling op basis van de behoefte

11:10 - 11:50 uur

Jack Koch Directeur Ballast Nedam Zuid

Presentatie MAATLAT voor onderhoudskundigen

11:55 - 12:15 uur

Bob de Jong Voorzitter Sertum

Wettelijk kader en BENG rekenregels

Marnix Ottens (Spacewell)

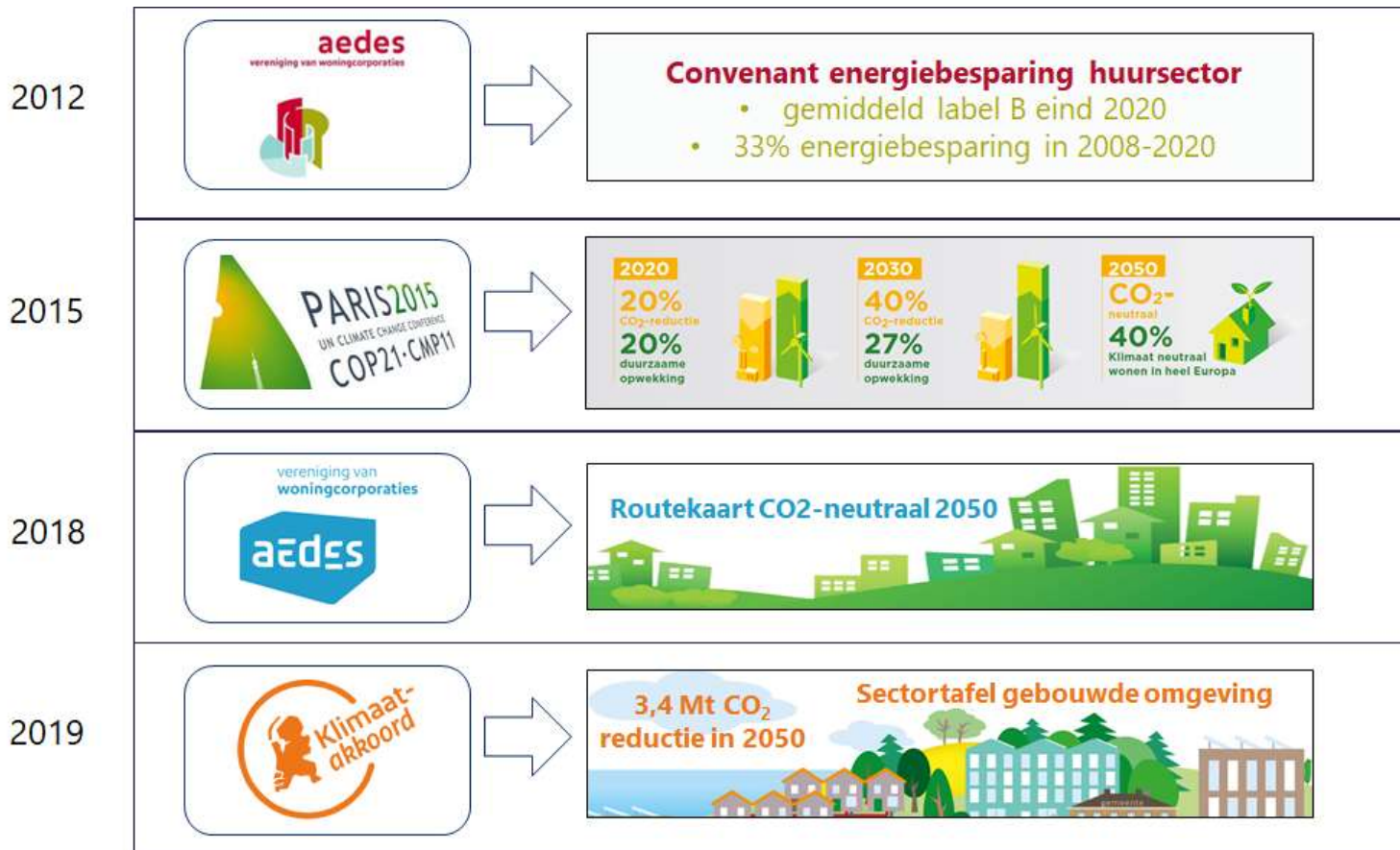
Inhoud

- Achtergrond wettelijk kader
- Overgang naar BENG (NTA 8800)
- Energieprestatiegarantie bestaande bouw

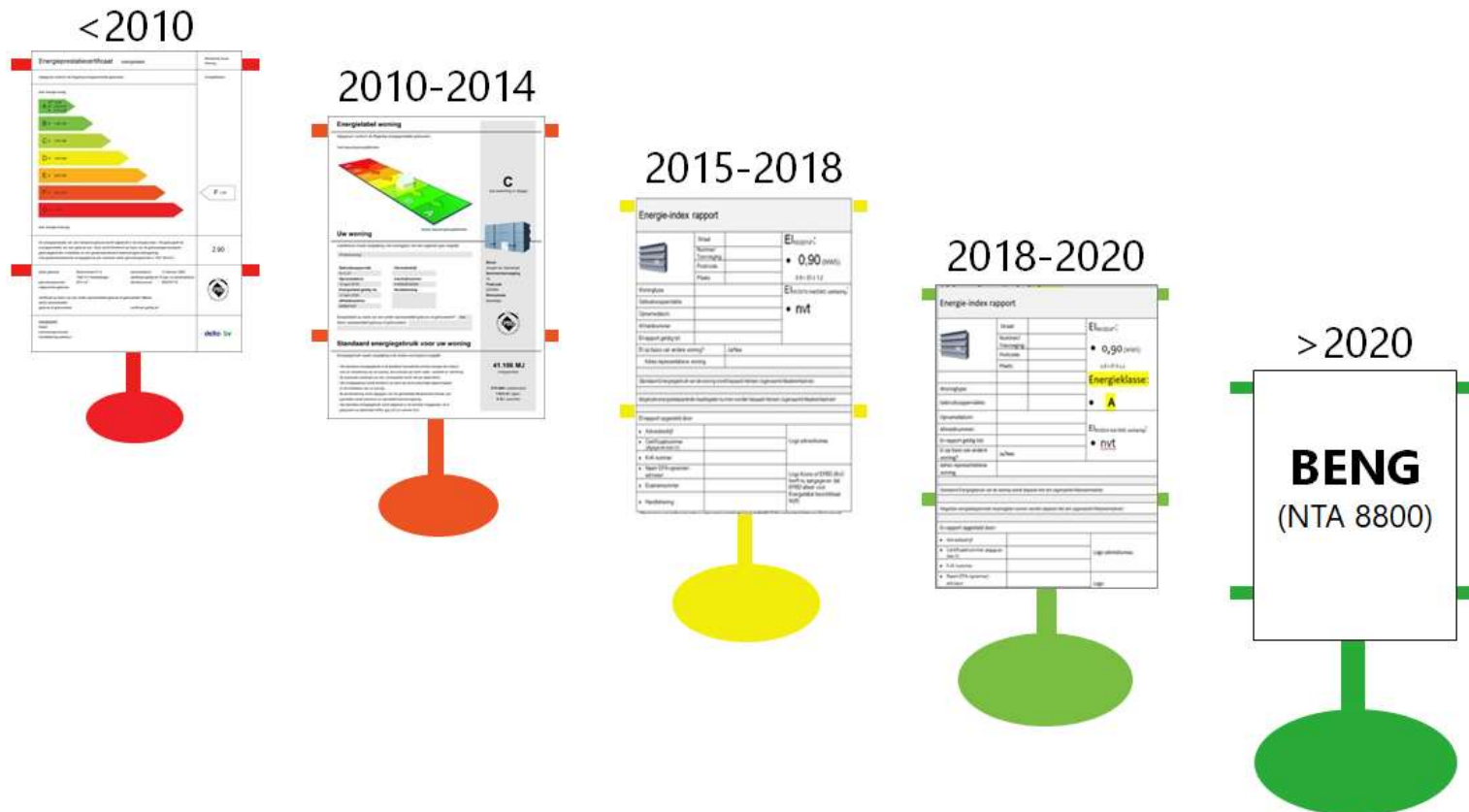

Achtergrond wettelijk kader

Afspraken over klimaat sturen wetgeving

Energieprestatie is de graadmeter

Ontwikkeling wetgeving energieprestatie utiliteit

Energielabel EPA-U
(1/1/2008, ISO 75.3)

Energieprestatie 2.0
(2020, NTA 8800)

Wettelijke verplichtingen utiliteitsgebouwen

- Verplichting energielabel C kantoren in 2023 voor ieder kantoor in Nederland groter dan 100m²
- Uitzondering:
Kantoor(ruimte) gebruikt als nevenfunctie (<50% GBO is kantoorfunctie)

Activiteitenbesluit Wet Milieubeheer

EED

Overgang naar BENG (NTA 8800)

Nieuwe bepalingnorm: NTA 8800:2019 nl

ENERGIEPRESTATIE GEBOUWEN

Basis komt vanuit de EU, vastgelegd in energierichtlijn (EPBD) met inzet op:

- Vervangt NEN 7120, Nader Voorschrift en ISSO 75.3
- NEN 1068, NVN 7125 en NEN 8088 worden geïntegreerd

Geldt voor alle bestaande én nieuwe gebouwen

- Woningen
- Kantoren
- Scholen
- Ziekenhuizen
- Zorginstellingen
- Etc.

NTA = Nederlandse Technische Afspraak

Waarom een nieuwe norm?

Grootste kritiek op Energie-Index:

- Vrije keuze voor **compenseren** van of **besparen** op energiegebruik
- Compenseren met **zonnepanelen** loont, besparen door een goede **thermische schil** een stuk minder

BENG indicatoren vervangen Energie-Index

BENG 1

Energiebehoefte (kWh/m² per jaar)

BENG 2

Primair fossiel energieverbruik (kWh/m² per jaar)

BENG 3

Aandeel hernieuwbare energie (%)

Voorgenomen BENG eisen:

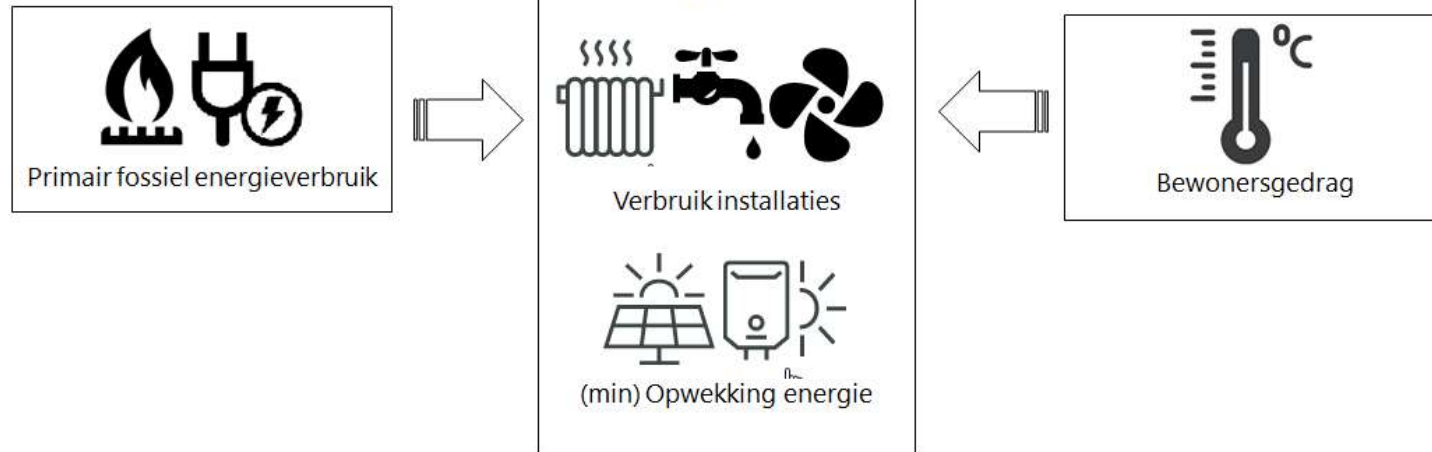
Type gebouw	BENG-1	BENG-2	BENG-3
Grondgebonden woning	≤55 kWh/m ² *	≤30 kWh/m ²	≥50%
Woongebouw	≤65 kWh/m ² *	≤50 kWh/m ²	≥40%
Gezondheidszorg overig	≤90 kWh/m ² *	≤50 kWh/m ²	≥40%
Onderwijs	≤190 kWh/m ² *	≤70 kWh/m ²	≥40%
Sport	≤40 kWh/m ² *	≤90 kWh/m ²	≥30%

*afhankelijk van verhouding verliesoppervlak (A_{ls}) t.o.v. GBO wordt een correctiefactor gehanteerd

Ook gebouwen met een minder gunstige geometrieverhouding (A_{ls}/A_g) kunnen voldoen aan de BENG-eisen, vb. onderwijs en kantoren

BENG-2 bepalend voor bestaande gebouwen

- Analyse
  - Eisen schil-isolatie minder streng
  - Rendement elektriciteit hoger
  - Wegingsfactor zonnepanelen iets lager

Energieprestatiegarantie bestaande bouw

Voorbeeld EP garantie woningen

GARANTIE

Risico's liggen bij corporatie

Onderzoek belemmeringen EP garantie

EP garantie bestaande utiliteitsbouw

- Voorbeeld schoolgebouwen
  - Economisch eigendom
  - Onzekerheid aantal leerlingen
  - Budget
  - Energieprestatie als onderdeel van vastgoedbehoefte

